

# POWSTANIE STYCZNIOWE



Pakiet edukacyjny  
Muzeum Historii Polski



## Manifest Tymczasowego Rządu Narodowego



Źródło: wikipedia.pl

**1** ■ Przeczytaj fragmenty manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego z 22 stycznia 1863 roku i odpowiedz na pytania.

FRAGMENT 1

*Centralny Narodowy Komitet obecnie jedyny, legalny Rząd Twój Narodowy, wzywa Cię na pole walki już ostatniej, na pole chwały i zwycięstwa, które Ci da i przez imię Boga na Niebie dać przysięga, bo wie, że Ty, który wczoraj byłeś pokutnikiem i mścicielem, jutro musisz być i będziesz bohaterem i olbrzymem.*

Wyjaśnij, w jaki sposób, zdaniem autorów tekstu, *pokutnik i mściciel* ma zostać *bohaterem i olbrzymem*?

.....

.....

.....

## FRAGMENT 2

*Ziemia, którą Lud rolniczy posiadał dotąd na prawach czynszu lub pańszczyzny, staje się od tej chwili bezwarunkową jego własnością, dziedzictwem wiecznym. Właściciele poszkodowani, wynagrodzeni będą z ogólnych funduszy Państwa. Wszyscy zaś komornicy i wyrobnicy, wstępujący w szeregi obrońców kraju, lub w razie zaszczytnej śmierci na polu chwały, rodziny ich otrzymają z dóbr Narodowych dział obronionej od wrogów ziemi.*

W jaki sposób zmienia się forma własności ziemi i relacja między chłopami a dotychczasowymi posiadaczami ziemskimi zgodnie z zapisem w dokumencie?

.....

.....

.....

## FRAGMENT 3

*Do broni więc, Narodzie Polski, Litwy i Rusi, do broni! bo godzina wspólnego wyzwolenia już wybiła, stary miecz nasz wydobyty, święty sztandar Orła, Pogoń i Archanioła rozwinięty.*

Co symbolizują *Orzeł, Pogoń i Archanioł* ze sztandaru, o którym mówi fragment tekstu źródłowego?

.....

.....

.....

## FRAGMENT 4

*A teraz odzywamy się do Ciebie Narodzie Moskiewski: tradycyjnym hasłem naszym jest wolność i braterstwo Ludów, dla tego też przebaczymy Ci nawet mord naszej Ojczyzny, nawet krew Pragi i Oszmiany [chodzi o bitwy powstania kościuszkowskiego i listopadowego – przyp. aut.], gwałty ulic Warszawy i tortury lochów Cytadeli. Przebaczymy Ci, bo i Ty jesteś nędzny i mordowany, smutny i umęczony, trupy dzieci Twoich kołyszają się na szubienicach carskich, prorocy Twoi marzną na śniegach Sybiru [...] jeżeli w zapasach z nami dasz poparcie tyranowi, który zabija nas a depcze po Tobie — biada Ci!*

W jakim celu autorzy manifestu zwracają się do *Narodu Moskiewskiego*?

.....

.....

.....

Kartę opracował: Adam Rębacz